

Dobór niespokrewnionych dawców szpiku w 2007 roku

Od 2001 roku Poltransplant zleca i koordynuje realizację procedur doboru niespokrewnionych dawców szpiku dla pacjentów zakwalifikowanych do alogenicznego przeszczepienia szpiku z terenu całego kraju. W ciągu 7 lat do Poltransplantu wpłynęło łącznie 1807 wniosków o przeszukanie rejestrów i dobór dawcy niespokrewnionego.

Tabela 1. Wnioski o dobór niespokrewnionych dawców szpiku w latach 2001-2007

Rok	Liczba wniosków z poprzedniego roku	Liczba nowych wniosków	Razem	Wnioski wycofane przed zleceniem	Wnioski przekazane do realizacji	Wnioski wycofane po zleceniu	Liczba procedur zapłaconych
2001 (od IX)	-	162	162	-	162	36	100
2002	54	215	269	11	176	27	172
2003	28	238	266	19	198	25	197
2004	43	245	288	6	282	25	253
2005	-	297	297	2	295	7	236
2006	-	335	335	10	325	9	316
2007	-	315	315	9	306	1	221+43*

* procedury rozliczone częściowo na dzień 31.12.2007

Po raz pierwszy liczba wniosków o dobór dawcy niespokrewnionego nie wzrosła w stosunku do roku poprzedniego. W 2007 r. do Poltransplantu wpłynęło 315 nowych wniosków, czyli o ponad 6% mniej niż w roku ubiegłym. Ogólna liczba procedur realizowanych w ciągu 2007 r. jest jednak większa o 60, ponieważ należy uwzględnić doboru rozliczane w roku bieżącym ze środków niewygasających z roku 2006. Łącznie w ubiegłym roku dobierano dawców dla 334 pacjentów, przy czym w ok. 50% przypadków procedura doboru zakończyła się sukcesem, czyli akceptacją dawcy do przeszczepienia komórek krwiotwórczych. W 36 przypadkach ośrodki transplantacyjne występowały z nowym wnioskiem o ponowne zlecenie doboru w sytuacji, gdy procedura nie kończyła się dobraniem zaakceptowanego dawcy, a w rejestrach występowały jeszcze inni, wstępnie zgodni dawcy dla danego chorego.

Wysokość środków finansowych, którymi dysponuje Poltransplant oraz fakt, że od 2004 r. Poltransplant może sam decydować o strukturze środków przeznaczonych na realizację zadań statutowych pozwalał odpowiednio dostosować umowy z wykonawcami do wzrastających potrzeb w zakresie doboru. Dzięki temu, podobnie jak w 2005 i w 2006 roku, w roku 2007 realizacja doboru przebiegała bez zakłóceń, a wszystkie wpływające wnioski były natychmiast kierowane do realizacji.

W styczniu 2007 r. Poltransplant przeprowadził konkurs ofert, a następnie podpisał umowy z czterema ośrodkami na realizację świadczenia zdrowotnego:

● Dolnośląskie Centrum Transplantacji Komórkowych z KBDS we Wrocławiu (DCTK)	57 x 20 000,00 zł
● Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie (IHIT)	27 x 20 000,00 zł
● NZOZ MEDiGEN w Warszawie	57 x 20 000,00 zł
● Samodzielny Publiczny Centralny Szpital Kliniczny w Warszawie (CSK)	9 x 20 000,00 zł
<hr/> 150 procedur doboru x 20 000,00 zł = 3 000 000,00 zł	

Tak jak w poprzednich latach obowiązywała zasada, że koszt jednego zlecenia może wynieść maksymalnie 20 000,00 zł.

Według obowiązujących od 2006 r. zasad doboru niespokrewnionych dawców szpiku Poltransplant dokonywał wstępnego przeszukania rejestru BMDW w celu ustalenia rejestrów lub banków krwi pępowinowej posiadających wstępnie zgodnych dawców lub jednostkę krwi pępowinowej. Informacje o ustalonym rejestrze lub banku krwi pępowinowej Poltransplant dołączał do zlecenia. W 2007 r. w mocy pozostawała zasada ustalająca kolejność, w jakiej powinna się odbywać aktywacja dawców wstępnie zgodnych w I i II klasie antygenów zgodności tkankowej z danym pacjentem, uwzględniająca pierwszeństwo rejestrów polskich. Poltransplant do każdego wydanego zlecenia dołączał informację o ewentualnej dostępności dawców polskich w rejestrze BMDW. Jednocześnie, tak jak do tej pory, ośrodek dobierający miał obowiązek uzgadniać realizację poszukiwania i doboru z ośrodkiem transplantacyjnym, który zakwalifikował chorego do przeszczepu.

Tak jak w latach poprzednich również w 2007 r. ośrodki transplantacyjne kierujące wnioski o dobór do Poltransplantu miały prawo wskazywać preferowany ośrodek dobierający. W ogólnej liczbie 315 wniosków 214 (67,9%) zawierało wskazanie konkretnego ośrodka poszukującego, a pozostałe 101 (32,1%) wniosków kierował Poltransplant. Udział wniosków bez wskazania ośrodka poszukującego był wyraźnie wyższy niż w roku ubiegłym, kiedy odpowiedni wskaźnik wynosił 22,4%. Spośród wniosków, w których ośrodki kierujące nie wskazały ośrodka poszukującego Poltransplant skierował najczęściej do DCTK we Wrocławiu (46), nieco mniej do IHIT (35), a najmniej do NZOZ Medigen (20).

W ogólnej liczbie wniosków ze wskazaniem, tak jak w poprzednich latach, najwyższy udział miał NZOZ Medigen, który był najczęściej wybierany przez ośrodki transplantacyjne jako ośrodek dobierający – 93 wnioski.

Tabela 2. Liczba wniosków wg preferencji ośrodków kierujących w 2007r.

Ośrodek poszukujący	Ogólna liczba wniosków skierowanych do danego ośrodka	Liczba wniosków ze wskazanym ośrodkiem poszukującym	Liczba wniosków bez wskazania ośrodka poszukującego	Udział wniosków ze wskazaniem danego ośrodka w ogólnej liczbie wniosków ze wskazaniem w %
DCTK Wrocław	97	51	46	23,83
IHIT Warszawa	91	56	35	26,17
NZOZ Medigen Warszawa	113	93	20	43,46
SP CSK Warszawa	14	14	0	6,54
Łącznie	315	214	101	100

Kontrakty zawarte w styczniu pozostawiały możliwość dostosowania nakładów finansowych do rzeczywistego obciążenia ośrodków dobierających w drodze aneksów zwiększających wartość umów zgodnie z zapotrzebowaniem. Całkowita wartość umów z czterema ośrodkami dobierającymi w 2007 roku wyniosła ostatecznie 3 580 000,00 zł.

Średni koszt zakończonej procedury poszukiwania i doboru wyniósł w 2007 r. 11 276,58 zł, czyli był nieco niższy niż w roku ubiegłym. Średni koszt badania biorcy oszacowano na 4 652,53

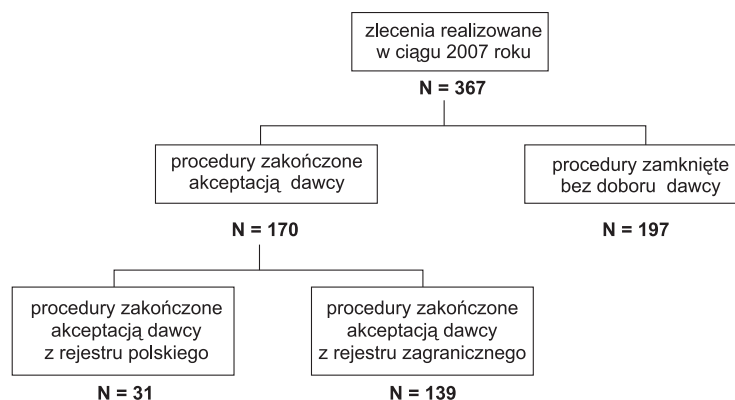
W 2007 r. skierowano do realizacji 308 zleceń, z czego 2 zostały wycofane przez ośrodki transplantacyjne przed poniesieniem kosztów. Z pozostałych 306 procedur do końca 2007 r. zakończono i rozliczono w całości 221, a częściowo 43. Tabela nr 3 przedstawia procedury zlecone poszczególnym ośrodkom w 2007 roku.

Tabela 3. Liczba procedur zleconych ośrodkom poszukującym w 2006 r.

ośrodek	DCTK	IHT	Medigen	SPCSK W-wa	razem
liczba wniosków ogółem	97	91	113	14	315
liczba wniosków wycofana przed zleceniem	3	1	5	-	9
liczba wniosków wycofana po zleceniu	1	-	-	-	1
liczba zleceń	94	90	108	14	306
procedury zakończone	68+13cz	59+8cz	89+14cz	5+8cz	221+43cz*
Udział procedur zakończonych %	73,12	65,56	82,41	35,71	72,46

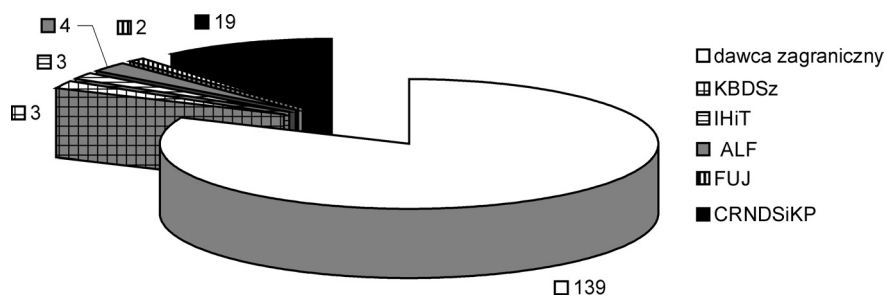
* procedury rozliczone częściowo na dzień 31.12.2007

Na pozostałe zlecone, a nie zakończone w 2007 r. procedury (42 całkowite i 43 częściowe) zabezpieczono 670 000,00 zł jako środki niewygasające z końcem 2007 r. z możliwością rozliczenia do 15 czerwca 2008 roku.

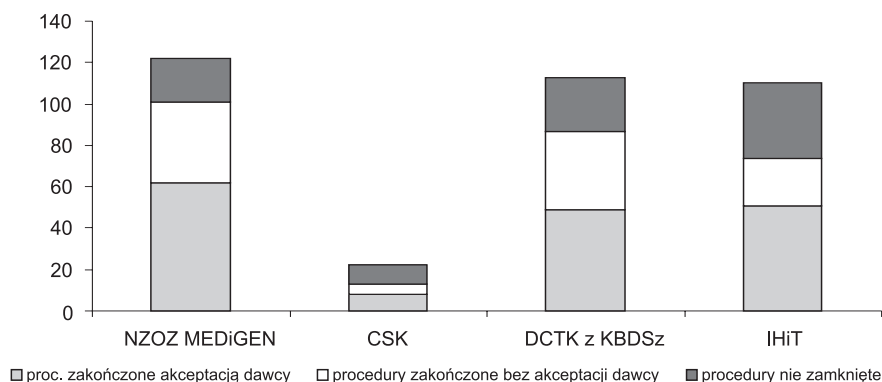

Ryc. 1. Struktura rozliczonych procedur doborowych według ostatecznych wyników

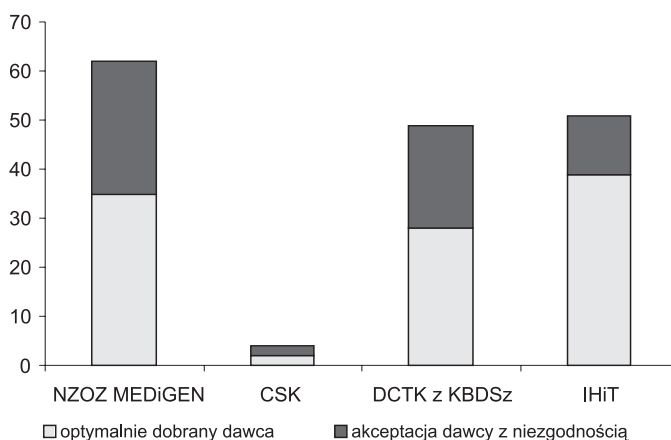
170 realizowanych w 2007 r. procedur zakończyło się akceptacją dobranego przez ośrodek poszukujący dawcy do przeszczepienia komórek krwiotwórczych, z czego w 31 przypadkach udało się dobrać dawcę w rejestrze polskim. Wstępnie zgodnych polskich dawców (w loci HLA – A, B, DR na niskim poziomie rozdzielczości) znalazło 86 pacjentów.

Ryc. 2. Dawcy dobrani dla polskich biorców w 2007 r. – według rejestru pochodzenia

Ryc. 3. Porównanie wyników procedur doborowych realizowanych przez różne ośrodki dobierające

Ryc. 4. Wśród procedur zakończonych akceptacją dawcy można wyróżnić procedury zakończone doбором dawcy w pełni zgodnego (optymalnego) lub dawcy z niezgodnością [alleliczną lub antygenową w jednym lub dwóch loci].

Z zestawienia wyników zakończonych procedur doboru dawcy niespokrewnionego wynika, że wszystkie ośrodki wykazują podobny poziom udziału procedur zakończonych akceptacją dawcy, jednocześnie IHiT, w którego przypadku udział procedur nie zakończonych w roku zlecenia był najwyższy, wykazuje się najwyższym wskaźnikiem, jeżeli chodzi o procedury zakończone doбором dawcy w pełni zgodnego.

Jolanta Żalikowska-Hołoweńko, Małgorzata Dudkiewicz, Agnieszka Długokęcka